

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De Fontibus Doctrinae moralis. II. De praecipuis
ejusdem Fundamentis. III. De Peccatis. IV. De Legibus. V. De summario
dilectionis Praecepto. VI. De primo decalogi Praecepto. VII. De secundi
decalogi Praecepto

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput II. Dilectio Dei non minus affectiva. quam effectiva Christianos
obligat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53562](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53562)

lege debuisse homines supernaturali caritate frequentius Deum diligere, quam in nova lege debeant Christiani. Ante legem gratiæ, inquit ille, & antequam singulari misericordia Deus Sacramenta instituisset, quæ cum attritione eadem suscipientes justificant, ita ut horum Sacramentorum virtute supernaturalem caritatem accipiant, quemadmodum habentes contritionem absque Sacramentis eandem accipiunt, tenebantur homines supernaturali caritate Deum frequentius diligere, quam in lege nova Christiana. Qui sic loquitur, duarum legum statum perturbat, dum veteri amorem, & novæ timorem assignat, quod cum earum natura omnino pugnat.

CAPUT II.

Dilectio Dei non minus affectiva quam effectiva Christianos obligat.

Fateor quidem amorem alium esse affectivum, alium vero effectivum; sed non eo sensu, quem præfert Auctor libri, cui titulus *Defensio virtutis*. *Affectivi* namque amoris nomine piusculosque affectus sunt intelligendi, quibus Sancti plerique viri ac mulieres flagrant; in *effectivo* autem amore, quo Dei mandata servantur, nefas est dicere nullum interioris amoris effectum reperiri, quamvis affectus hic non sit sensibilis, & in voluntate moretur, ac lateat, etiam cum homo operatur: secus non esset hæc actio Christiana, sed naturalis, ethnica, vel ad summum Judaica.

Mire

Mire hanc distinctionem, verbisque simplicibus explicat sanctus Franciscus Salesius. „ ritas, inquit ille, est sacra dilectio; „ pulchrior quam Rachel, quæ humano spiritu „ tui copulata sanctas operationes parere semper „ optat. Quod si propria virtute concipere illi „ nequit, sacra illique propria unione virtutum „ cæteras tamquam ancillas suas vocat, suoque „ conjugio copulat, jubens spiritui ut illis virtutibus „ rur ad sanctas gignendas actiones, quas illi „ adoptat, suasque appellat, quia suo jussu „ suo sunt spiritu genitæ. Sed duos præterea „ actus habet hæc divina dilectio, qui ex se „ proprie exeunt ac promanant, quorum alter „ est effectivus amor, qui veluti novus Joseph „ reginæ auctoritatis plenitudine urens, nolens „ rum virium, potentiarum, passionum, „ affectuum populum moderatur, Deique virtutibus „ luntati subdit, ut super omnia Deus diligantur „ illique vires, potentia, passiones, affectusque „ omnes serviant, ac pareant, magnumque „ illud cæleste præceptum impleant: Dilige „ Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & „ tota anima tua, ex tota mente tua, & ex omnibus „ nibus viribus tuis. Alius vero actus est amicus „ affectivus, qui veluti parvus Benjamin summe „ me est delicatus, tener, jucundus, & amabilis; „ lis; sed ideo hic Benjamin præstat, quod „ mater ejus caritas pariens non moritur, sed „ novam veluti vitam vivit propter amoris „ cunditatem.

Post magni hujus Episcopi, nuper in Sancto-
rum album ab Ecclesia relati, auctoritatem,
vehementer miror horribilem hanc propositio-
nem a nonnullis defendi, videlicet Dei diligen-
di præcepto nos satisfacere, si servemus Deca-
logum; cæterum nos solum moneri, nobisque
tantumtaxat consilium dari, ut frequenter pro vi-
ribus amoris actus eliciamus. Si vera esset hæc
doctrina, damnandus esset Apostolus inquiring:
*Si quis non amat Dominum nostrum Jesum
Christum, sit anathema (1. Cor. 16.).* Cum
in Evangelio Legisperitus Dei filium sic interro-
gasset: *Quid faciendo vitam æternam possidebo?*
(Luc. 10.), utique id petiit, quod ad vitam
æternam obtinendam omnino est necessarium.
Cumque illi dixisset Dei filius: *In lege quid
scriptum est?* respondit Legisperitus: *Diliges
Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex
tota anima tua, & ex omnibus viribus tuis, &
ex omni mente tua, & proximum tuum sicut te-
ipsum.* Tunc ait illi Christus: *Recte respondi-
sti: hoc fac, & vives.* Hinc eruitur, interio-
rem Dei dilectionem, de qua profecto hic tex-
tus loquitur, ad vitam æternam assequendam
esse necessariam.

Cum Baptismum suscepturus offertur infans,
Sacerdos illum admonet: *Si vis ad vitam
ingredi, serva mandata. Diliges Dominum
Deum tuum ex toto corde tuo, ex tota anima
tua, & ex tota mente tua; & proximum tuum
sicut teipsum.* Patet ex hisce verbis, ab Ecclesia
inter præcepta recenseri illud diligendi Deum,
ita

ita ut absque hoc amore cætera præcepta fieri oportet servari nequeant. Hoc præcepto adstringimur, cum Ecclesiæ adscribimur, cum per Baptismum renascimur, Deique filii efficiamur. Quomodo igitur Baptismi sui promissa implere ille censendus est, qui toto vitæ suæ tempore nullum amoris Dei actum protulerit? Quomodo absque hoc amore debitus Deo cultus exhiberi potest, vera nempe pietas & religio? verum siquidem pietas juxta sanctum Augustinum est Dei dilectio. *Hoc colitur* (inquit ille in *Psalm. 77.*), *quod diligitur*; unde quia Deus rebus omnibus major aut melior invenitur, plus omnibus diligendus ut colatur. Et alibi ait: Deus nostræ potestatis fons est, nostrique appetitus finis. Hunc eligentes, seu potius religentes, amiseramus enim negligentes; hunc ergo religentes, unde religio dicta perhibetur, ad Deum dilectione tendimus, ut perveniendo requiescamus: ideo beati quia illo fine contenti (*lib. 10. de Civit. Dei c. 13.*). Libenter hunc textum propter mirram ejus pulchritudinem afferro.

Diserte adeo Angelicus Doctor illusoriam hanc relati Auctoris distinctionem refutat, ut ejusdem Summam solummodo aperire sufficiat ad malam hanc doctrinam confutandam (*2. 2. qu. 147. a. 4. qu. 44. a. 1. qu. 31. a. 4. ad 1. qu. 33. a. 2. qu. 32. a. 5.*). Verum quoniam ejus librum confutare, quod alii jam præstiterunt, mihi non est propositum, enucleatius examen non instituo: quæ autem hætenus dixi sufficere arbitror, ut intelligant Christiani præceptum

